

SENSURVEILEDNING

Emnekode og navn: PSY1016/PSYPRO4116	Semester / År / Eksamenstype: Vår 2022/ Skriftlig hjemmeeksamen, 4 timer
<p>Oppgaver:</p> <p>Du skal svare på alle oppgavene.</p> <p>Oppgavene skal besvares ut fra pensum, men andre kilder kan brukes som supplement. Dersom kilder utenom pensumboken benyttes, må det refereres til dem. Direkte sitat (uansett kilde) skal markeres med «» og kildehenvisning inkludert sidetall.</p> <p>Kontaktperson under eksamen: Torhild Anita Sørengaard, tlf: 73 55 92 44.</p> <p>Oppgave 1 Redegjør for hvordan du ville målt de fem trekkene i Femfaktormodellen. Diskuter styrker og svakheter ved målemetoden du har valgt.</p> <p>Engelsk: Explain how you would measure the five traits of the Five Factor Model. Discuss the strengths and weaknesses of the measurement method you have chosen.</p> <p>Oppgave 2 Drøft påstanden «Personer som skårer høyt på planmessighet har bedre helse enn de som skårer lavt på planmessighet».</p> <p>Engelsk: Discuss the statement "People who score high on conscientiousness have better health than those who score low on conscientiousness".</p> <p>Oppgave 3 Diskuter hvordan evolusjonspsykologien kan forklare kjønnsforskjeller i personlighet.</p> <p>Engelsk: Discuss how evolutionary psychology can explain gender differences in personality.</p>	
<p>Relevant pensumlitteratur: <i>Pensumbok:</i> Personality Psychology: Domains of Knowledge About Human Nature, Larsen & Buss, 2017. 6.utgave. https://www.akademika.no/personality-psychology-domains-knowledge-about-human-nature/larsen-randy/buss-david/9781260083910 .</p> <p>Studentene har også kunnet benyttet andre utgaver av boken: Larsen & Buss, 2017, 2.utgave og Larsen & Buss, 2013, 1.utgave.</p>	

Oppgavene skal besvares ut fra pensum, men andre kilder kan brukes som supplement. Dersom kilder utenom pensumboken benyttes, må det refereres til dem.

Eksamenskrav:

Personlighetspsykologi 1 (PSY1016/PSYPRO4116) er et innføringsemne i personlighetspsykologi. Undervisningen tar for seg personlighetsbegrepet og gir en innføring i teori, metoder og forskningsresultater.

Læringsutbytte/læringsmål:

Studenten har en grunnleggende kunnskap om sentrale personlighetsteorier.

Studenten kan redegjøre for og har en forståelse av sentrale domener innen personlighetspsykologien.

Studenten kan diskutere ulike metoder og grunnleggende resultater innen personlighetspsykologi.

Studenten kan definere sentrale begreper innenfor hvert domene i personlighetspsykologi.

Studenten kan gjøre rede for, diskutere og sammenligne ulike grunnleggende teorier innen personlighetspsykologien.

Studenten skal formidle selvstendig arbeid og beherske emnets fremstillingsform.

Eksamen:

Studentene skal besvare alle de tre oppgavene. Alle oppgavene teller like mye for endelig karakter.

- Eksamen skal besvares selvstendig av kandidaten, og det er ikke tillatt å kopiere tekst fra andre studenter, oppgaver eller kilder (herunder bøker, nettsteder, vitenskapelige artikler, annet skriftlig materiale etc.). Besvarelsen skal i sin helhet reflektere kandidatens egen kunnskap og forståelse for emnet og de oppgavene etterspør.
- I besvarelsen vektlegges selvstendighet, tydelighet og struktur i redegjørelse og drøfting av domener, perspektiver, teorier og forskningsfunn. Bruk av direkte sitat fra f.eks. pensumbok eller andre kilder skal markeres med «» og kildehenvisning (forfatter, år, sidetall). Utstrakt bruk av direkte sitat vil trekke helhetsinntrykket ned. Kandidaten skal vise evne til å presentere kunnskap selvstendig ved bruk av egne formuleringer.
- Evne til å avgrense egen oppgave, og trekke koblinger mellom teori, empiri og argumentasjon samt evne til kritisk refleksjon vektet positivt.

Oppgave 1

Redegjør for hvordan du ville målt de fem trekkene i Femfaktormodellen. Diskuter styrker og svakheter ved målemetoden du har valgt.

Sensorveiledning oppgave 1:

- Det er relevant å redegjøre for innholdet og strukturen i FFM.
- Alle trekkene (nevrotisme, ekstroversjon, omgjengelighet, åpenhet og planmessighet) bør være beskrevet, men de trenger ikke å nevne alle fasettene (men eksempler på et par av de teller positivt).
- Kandidaten bør redegjøre grundig for hvilken metode/hvilket mål de ville valgt for å måle trekkene.
- S-data og selvrappporterende spørreskjema (spesielt instrumentet NEO-PI) er utbredt for å måle/evaluere trekk innen FFM, men også andre målemetoder kan være relevant (observasjon, intervju etc.). Her er både argumentasjon og teoretisk grunnlag viktig.
- Det er ikke tilstrekkelig å skrive «Jeg ville målt FFM med NEO-PI». Det må i så fall komme tydelig frem hvilken type målemetode NEO-PI er.
- Sentrale styrker/svakheter (eller fordeler/ulempes) ved målemetoden de velger bør være med, men det forventes ikke at kandidaten har oversikt over samtlige styrker og svakheter. Eksempler på hva som er relevant å trekke inn: validitet, reliabilitet, stabilitet, sosial ønskelighet, egen vs. observatørvurdering.

Oppgave 2

Drøft påstanden «Personer som skårer høyt på planmessighet har bedre helse enn de som skårer lavt på planmessighet».

Sensorveiledning oppgave 2:

- Personlighetstrekket personlighet karakteriseres av fasettene selvdisiplin, betenksomhet, kompetanse, orden, pliktroskap og prestasjonsstreben. Dette bør komme frem i besvarelsen. Samtlige av fasettene, og trekket som helhet, kan ha en relasjon til helse.
- Kandidaten kan velge å fokusere på en eller flere fasetter de anser som spesielt relevant for helse, eller trekket som helhet.
- Høy planmessighet er blant annet relatert til sunnere kosthold, trening, bedre mestring i møte med stress, å gå jevnlig til lege og evne/vilje til å følge behandlingsopplegg. Samtlige av disse faktorene kan påvirke helsen, f.eks. gjennom å redusere risikoen for hjertelidelser, diabetes og depresjon.
- Oppgaven kan besvares på en rekke måter. Kandidaten kan diskutere generell helsetilstand, eller avgrense oppgaven til en spesifikk lidelse.
- Det essensielle er at kandidaten klarer å diskutere påstanden gjennom å redegjøre for teori og forskning, og sette dette i sammenheng med argumentene.
- Det teller positivt hvis kandidaten trekker inn interaksjonseffekter mellom trekk (f.eks. implikasjoner av høy planmessighet i kombinasjon med høy ekstroversjon), men det er ikke et krav.

- Selvstendighet, nyansering og kritisk refleksjon i drøftingen er viktig. Det er en fordel med konkrete eksempler som underbygger argumentasjonen.

Oppgave 3

Diskuter hvordan evolusjonspsykologien kan forklare kjønnsforskjeller i personlighet.

Sensorveiledning oppgave 3:

- Evolusjonspsykologi er en tilnærming til studiet av atferd, følelser og tanker hos mennesker der man antar at mennesket, som alle andre arter, er et resultat av evolusjon. Darwin bør nevnes.
- Menneskets natur antas i dette perspektivet å være et resultat av naturlig og seksuell seleksjon. Disse begrepene bør forklares.
- Naturlig utvalg refererer til seleksjonsprosessen der de best tilpassede individene i større grad enn gjennomsnittsindividene får videreført sine egenskaper til neste generasjon. Seksuell seleksjon er en type naturlig seleksjon hos arter med to kjønn som har stor forskjell i ytre utseende og attributter og hvor individene konkurrerer om å tiltrekke seg arter av motsatt kjønn.
- Underliggende genetiske og biologiske prosesser som følge av evolusjon og seleksjon påvirker personlighet bør trekkes inn. Her er det mange ulike måter å løse oppgaven på.
- Forskjeller og nedarving av gener er relevant å trekke inn, og dette kan gjerne settes i kontekst med spesifikke trekk. F.eks. arvelighet i nevrotisme.
- Kjønnsforskjeller iht evolusjon: Ulikheter mellom kjønnene som følge av ulikt seleksjonspress over evolusjonær tid. Antas å ha evolvert, formet av seleksjon fordi det løste tilbakevendende adaptive problemer og tilpasningsutfordringer.
- Relevant å trekke inn kjønnsforskjeller i sjalusi, aggresjon, emosjoner reproduksjon, omsorg, partnervalg mm. Oppgaven kan også avgrenses til å bare diskutere en av de overnevnte. Eksempel: Menn og seksuell sjalusi/kvinner og emosjonell sjalusi.
- Konkrete eksempler, selvstendighet og kritisk refleksjon teller positivt. Forskning kan gjerne benyttes for å underbygge argumentasjonen.

Karakterbeskrivelse:

<https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Karakterskalaen>

Faglærer / oppgavegiver:

Navn: Torhild Anita Sørengaard